

MSMT-35032/2020-45
Vážená paní
PhDr. Kristýna Titěrová
META, o.p.s.
Žerotínova 1124/35
130 00 Praha 3

Váš dopis ze dne / značky
2020-12-01

Číslo jednací
MSMT-35032/2020-45

Vyřizuje / linka
Mgr. Andrea Králová / 1314

Datum
2020-12-17

Odpověď na žádost o vyjasnění možných úprav podmínek konání maturitní zkoušky u žáků s odlišným mateřským jazykem

Vážená paní ředitelko,

odpovídám na Vaši žádost ze dne 1. prosince 2020 týkající se konání maturitních zkoušek žáků s odlišným mateřským jazykem.

Dle § 16 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů: Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

Podpůrná opatření slouží primárně k minimalizaci žákova znevýhodnění v průběhu vzdělávání – ať už na základní, střední nebo vyšší odborné škole tak, aby vzdělávání s těmito podpůrnými opatřeními zvládal v rozsahu rámcových vzdělávacích programů. Podpůrná opatření neslouží k ulehčení žákovy vzdělávací cesty. Za tímto účelem se všem osobám, které získaly předchozí vzdělání ve škole mimo území České republiky při přijímacím řízení ke vzdělávání ve středních a vyšších odborných školách promíjí na žádost přijímací zkouška z

českého jazyka, pokud je součástí přijímací zkoušky. Znalost českého jazyka, která je nezbytná pro vzdělávání v daném oboru vzdělání, škola u těchto osob ověří rozhovorem. Osoby, které se vzdělávaly alespoň 4 roky v přecházejících 8 letech před příslušnou zkouškou ve škole mimo území České republiky, mají právo na úpravu podmínek a způsobu konání zkoušky ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura u maturitní zkoušky tak, aby byla zachována rovnost přístupu ke vzdělání.

Ministerstvo opakovaně deklaruje, že pokud se žák po celou dobu středoškolského vzdělávání úspěšně vzdělává ze všech povinných předmětů ve vyučovacím jazyku, tj. jazyce českém (tj. na každém ročníkovém vysvědčení má celkové hodnocení „prospěl“), měl by být na vykonání maturitní zkoušky dostatečně připraven. Pokud tomu tak není, a žák i při využití různých i Vámi v dopise zmiňovaných podpůrných aktivit nezvládá úspěšně naplňování rámcového vzdělávacího programu daného oboru vzdělání, pak může být aktivován § 16 odst. 2 písm. b) školského zákona: Podpůrná opatření spočívají v úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče **a včetně prodloužení délky středního nebo vyššího odborného vzdělávání až o dva roky.**

Tímto ustanovením získá žák se speciálními vzdělávacími potřebami (třeba i kvůli nedostatečné znalosti vyučovacím jazyka českého z důvodu odlišného mateřského jazyka) na střední škole prostor pro snížení negativního vlivu jeho speciálních vzdělávacích potřeb.

Pouhá neznalost českého vyučovacím jazyka skutečně není důvodem pro úlevy u maturitní zkoušky, nebyly-li využity všechny možnosti pro eliminaci tohoto znevýhodnění.

Poradenská zařízení se však dle našich informací často setkávají s případy, kdy až při podrobnějším vyšetření odhalí i další speciální vzdělávací potřeby u neprospívajícího žáka. Má-li maturující žák v průběhu středoškolského vzdělávání speciální vzdělávací potřeby, které spadají např. do kategorie SPUO, viz příloha č. 2 vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou (vyhláška č. 177/2009 Sb.), ve znění pozdějších předpisů, bod 5, má nárok na navýšení časového limitu, používání kompenzačních pomůcek atd., a zároveň může poradenské zařízení zvážit, že nadto ještě bude vhodnou podporou využití překladového slovníku, tak tuto položku může ve formuláři Doporučení zvolit. Máme v Centru pro zjišťování výsledků vzdělávání ověřeno, že tato možnost je k dispozici.

Zařazení žáka, jenž byl vzděláván mimo území České republiky, do kategorie SPUO pro účely maturitní zkoušky je tedy možné pouze v případě žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek na základě doporučení poradenského zařízení v důsledku diagnostikované poruchy učení či zdravotních poruch a postižení.

Věříme, že takto nastavené podmínky plní záměr, kterým je minimalizace žákova znevýhodnění v průběhu vzdělávacím procesu jako takového. Není záměrem snižování kritérií samotné maturitní zkoušky.

S pozdravem

Ing. Bc. Petr Bannert, Ph.D.

ředitel odboru